

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНІПРОПЕТРОВСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
УПРАВЛІННЯ КУЛЬТУРИ, НАЦІОНАЛЬНОСТЕЙ І РЕЛІГІЙ
ДНІПРОВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ОЛЕСЯ ГОНЧАРА
ГО «ІНСТИТУТ СУСПІЛЬНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»

ПРОГРАМА

**IV Всеукраїнської наукової конференції
«НАДДНІПРЯНСЬКА УКРАЇНА:
ПРОБЛЕМИ ІСТОРІЇ ОСВІТИ, НАУКИ ТА
ДУХОВНО-КУЛЬТУРНОГО ЖИТТЯ»,
присвяченої 100-річчю Дніпровського національного
університету імені Олеся Гончара**

5 жовтня 2018 р.

Дніпро – 2018

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ

IV Всеукраїнської наукової конференції «Наддніпрянська Україна: проблеми історії освіти, науки та духовно-культурного життя», присвяченої 100-річчю Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара

Співголови Оргкомітету:

Поляков Микола Вікторович – ректор Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара, доктор фізико-математичних наук, професор, член-кореспондент НАН України, Заслужений діяч науки і техніки України

Першина Наталія Геннадіївна – начальник управління культури, національностей і релігій Дніпропетровської обласної державної адміністрації

Заступники співголів Оргкомітету:

Світленко Сергій Іванович – декан історичного факультету, професор кафедри історії України Дніпровського національного університету ім. Олеся Гончара, доктор історичних наук, професор, Заслужений працівник освіти України

Світлична Світлана Маратівна – заступник начальника управління культури, національностей і релігій Дніпропетровської обласної державної адміністрації

Секретар Оргкомітету:

Каюк Світлана Миколаївна – доцент кафедри історії України Дніпровського національного університету ім. Олеся Гончара, кандидат історичних наук, доцент

Члени оргкомітету:

Іваненко Валентин Васильович – проректор з науково-педагогічної роботи у сфері гуманітарної освіти та виховання молоді, професор кафедри східноєвропейської історії Дніпровського національного університету ім. Олеся Гончара, доктор історичних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України

Капустіна Надія Іванівна – директор Дніпропетровського національного історичного музею ім. Д. І. Яворницького, заслужений працівник культури України

Оковитий Сергій Іванович – проректор з наукової роботи Дніпровського національного університету ім. Олеся Гончара, доктор хімічних наук, професор

Прокопов Вадим Юрійович – директор ГО «Інститут суспільних досліджень»

Святець Юрій Анатолійович – завідувач кафедри історії України Дніпровського національного університету ім. Олеся Гончара, доктор історичних наук, професор

Удод Олександр Андрійович – завідувач відділу української історіографії Інституту історії України НАН України, доктор історичних наук, професор, член-кореспондент НАПН України, (м. Київ)

ПОРЯДОК РОБОТИ

IV Всеукраїнської наукової конференції

«Наддніпрянська Україна: проблеми історії освіти, науки та духовно-культурного життя», присвяченої 100-річчю Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара

9.00 – 10.00 – Реєстрація учасників у холі Наукової бібліотеки Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара

10.00 – 12.00 – Пленарне засідання (Відділ іноземної літератури Наукової бібліотеки – III поверх, к. 319)

12.00 – 12.15 – Презентація Дніпропетровського регіонального (обласного) осередку Української академії історичних наук (член-кореспондент НАПН України, проф. Удод О. А., проф. Світленко С. І.)

12.15 – 13.30 – Перерва на обід (їдальня корпусу № 1 Дніпровського національного університету ім. Олеся Гончара, просп. Гагаріна, 72)

13.30 – 15.30 – Секційні засідання (Наукова бібліотека Дніпровського національного університету ім. Олеся Гончара)

15.30 – 15.45 – Заключне засідання (Відділ іноземної літератури Наукової бібліотеки – III поверх, к. 319)

15.45 – 16.15 – Екскурсія по Науковій бібліотеці Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара

16.15 – 16.45 – Кава-брейк (Відділ іноземної літератури Наукової бібліотеки ДНУ – III поверх, к. 319)

РЕГЛАМЕНТ РОБОТИ

Доповіді на пленарному засіданні – до 20 хвилин

Доповіді на секційних засіданнях – до 10 хвилин

5 жовтня 2018 р.

**10.00 – 12.00 – Відділ іноземної літератури
Наукової бібліотеки ДНУ ім. Олесь Гончара – III поверх, к. 319**

Пленарне засідання:

Вступне слово ректора Дніпровського національного університету імені Олесь Гончара, доктора фізико-математичних наук, професора, член-кореспондента НАН України, Заслуженого діяча науки і техніки України **Полякова Миколи Вікторовича**

Вітальне слово начальника управління культури, національностей і релігій Дніпропетровської обласної державної адміністрації **Першиної Наталії Геннадіївни**

Доповіді:

Інтелектуальна місія університету та проблема історичної пам'яті. До 100-річчя Дніпровського національного університету імені Олесь Гончара.

Світленко Сергій Іванович, д. і. н., проф., декан історичного факультету, проф. кафедри історії України Дніпровського національного університету імені Олесь Гончара

Покоління репресованих професорів класичного університету: історична ретроспекція

Іваненко Валентин Васильович, д. і. н., проф., проректор з науково-педагогічної роботи у сфері гуманітарної освіти та виховання молоді, проф. кафедри східноєвропейської Дніпровського національного університету імені Олесь Гончара

Участь представників Дніпропетровського університету в козакознавчому колоквіумі у Сорбонні влітку 1991 р.

Луняк Євген Миколайович, д. і. н., проф., завідувач кафедри історії України Ніжинського державного університету ім. Миколи Гоголя.

Історична політика та академічна свобода істориків: вітчизняні стереотипи і світовий досвід

Удод Олександр Андрійович, д. і. н., проф., чл.-кор. НАПН України, завідувач відділу української історіографії Інституту історії України НАН України (м. Київ).

12.00 – 12.15 – Відділ іноземної літератури Наукової бібліотеки ДНУ ім. Олеся Гончара – III поверх, к. 319

Презентація Дніпровського регіонального (обласного) відділення Української академії історичних наук (чл.-кор. НАПН України, проф. Удод О. А., проф. Світленко С. І.)

13.30 – 15.30 – Секційні засідання (Наукова бібліотека Дніпровського національного університету ім. Олеся Гончара)

Секція 1

**ВИДАТНІ ДІЯЧІ ОСВІТИ, НАУКИ ТА КУЛЬТУРИ
НАДДНІПРЯНСЬКОЇ УКРАЇНИ**

Відділ іноземної літератури Наукової бібліотеки ДНУ ім. Олеся Гончара – III поверх, к. 319

Модератори:

Савчук Варфоломій Степанович, д. і. н., проф., проф. кафедри теоретичної фізики Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара

Святець Юрій Анатолійович – д. і. н., проф., проф. кафедри історії України Дніпровського національного університету ім. Олеся Гончара

Доповіді та повідомлення:

Інтелектуальні комунікації Агатангела Кримського (за епістолярними джерелами)

Святець Юрій Анатолійович – д. і. н., проф., проф. кафедри історії України Дніпровського національного університету ім. Олеся Гончара.

М. М. Ковалевський і західноєвропейський освітньо-науковий простір

Богдашина Олена Миколаївна, д. і. н., проф., проф. кафедри історії України Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди.

Викладацька діяльність М. М. Ковалевського в Парижі наприкінці XIX – на початку XX ст.

Кас'яненко Юлія Олександрівна, асп. кафедри історії України Харківського національного педагогічного університету ім. Г. С. Сковороди.

Громадська та культурна діяльність родини Мордовських на Катеринославщині у другій половині XIX – початку XX ст.

Лучка Людмила Миколаївна, к. і. н., заступник директора Наукової бібліотеки Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара.

І. М. Каманін (1850-1921) – видатний представник наукової еліти Наддніпрянської України кінця XIX – початку XX

Якобчук Надія Олександрівна, к. і. н., ст. наук. співроб. Національного музею історії України у Другій світовій війні. Меморіальний комплекс (м. Київ).

Федір Матушевський (1869-1919) у громадсько-культурному житті Наддніпрянської України

Якобчук Світлана Олександрівна, к. і. н., пров. архівіст Державного архіву Київської області (м. Київ).

М. Б. Герсєванов як літературний критик та публіцист

Грищенко Катерина Станіславівна – маг. історії, наук. співроб. Дніпропетровського національного історичного музею ім. Д. І. Яворницького.

У вирі освіти та жіночого руху: Софія Русова (1856–1940)

Мишуста Анастасія Олександрівна, к. і. н., викл. суспільних дисциплін Дніпровського державного коледжу технологій та дизайну.

Дослідники історії запорізького козацтва Д. І. Яворницький і В. В. Тарновський: матеріали до взаємовідносин

Товстоляк Надія Миколаївна, к. і. н., доц. кафедри історії України та правознавства факультету географії, туризму та історії Криворізького державного педагогічного університету.

Ректор Дніпропетровського університету Василь Михайлович Архангельський - учень нобелівського лауреата академіка І. П. Павлова

Савчук Варфоломій Степанович, д. і. н., проф., проф. кафедри теоретичної фізики Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара.

Д. Ф. Красицький: археолого-етнографічне дослідження Надпоріжжя

Маріна Зоя Павлівна, к. і. н., доц., доц. кафедри історіографії, джерелознавства та архівознавства Дніпровського національного університету ім. Олеся Гончара, **Ромашко Олександра Володимирівна**, к. і. н., доц. кафедри історіографії, джерелознавства та архівознавства Дніпровського національного університету ім. Олеся Гончара.

Митець з Наддніпрянщини Роберт Лісовський та Галичина

Білик Оксана Сергіївна, к. пед. н., доц. кафедри іноземних мов Національного університету «Львівська політехніка».

Велич особистості в «гібридних» умовах тоталітаризму: до 80-річчя пам'яті М. В. Радіна

Бут Олександр Микитович, д. і. н., проф., завідувач кафедри історії України Донецького національного університету ім. Василя Стуса (м. Вінниця).

Українські культурні діячі у політичному житті УСРР 1920-х років

Коломоєць Олена Юріївна, к. і. н., доц. кафедри української історії та етнополітики Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара.

СЕКЦІЯ 2
ПРОБЛЕМИ ІСТОРІЇ ВИЩОЇ ТА СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ
НАДДНІПРЯНЩИНИ

Читальна зала для викладачів Наукової бібліотеки ДНУ ім. Олесь Гончара – I поверх, к. 112

Модератори:

Нікілев Олександр Федорович, д. і. н., проф., проф. кафедри історії України
Дніпровського національного університету ім. Олесь Гончара

Посохов Сергій Іванович, д. і. н., проф., завідувач кафедри історіографії,
джерелознавства та археології Харківського національного університету
ім. В. Н. Каразіна.

Доповіді та повідомлення:

Дитяча праця і виховання на Катеринославській казенній суконній фабриці (кінець XVIII – перша третина XIX ст.)

Швидько Ганна Кирилівна, д. і. н., проф., проф. кафедри історії та політичної теорії Національного технічного університету «Дніпровська політехніка»

Університети Російської імперії: історіографічні міфи та дані просопографії

Посохов Сергій Іванович, д. і. н., проф., завідувач кафедри історіографії,
джерелознавства та археології Харківського національного університету
ім. В. Н. Каразіна.

Культурно-освітня політика царизму в Наддніпрянській Україні (друга половина XIX – початку XX ст.)

Перетокін Андрій Геннадійович, к. і. н., доц., доц. кафедри
українознавства Придніпровської академії будівництва та архітектури,

докторант кафедри історії України Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара

Особливості релігійного життя професорів Київського університету у приватному повсякденні в другій половині XIX ст.

Василенко Віталій Миколайович, здобувач, Київський університет імені Бориса Грінченка.

Публічні лекції в Катеринославі на початку XX ст.

Іонцева Катерина Юріївна, магістрант історичного факультету Дніпровського національного університету ім. Олеся Гончара.

Особливості організації освітнього процесу на Кіровоградщині в 20-30-х рр. XX ст. в умовах становлення трудової школи

Митрофаненко Юрій Станіславович, к. і. н., ст. викл. кафедри теорії і методики середньої освіти Комунального закладу «Кіровоградський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти імені Василя Сухомлинського».

Освітнє та духовне життя Дніпропетровщини в умовах нацистської окупації

Шахрайчук Ігор Антонович, к. і. н., доц., доц. кафедри історії України Дніпровського національного університету ім. Олеся Гончара.

Вища і середня сільськогосподарська школа України в період пізнього сталінізму: реалії стану та функціонування

Нікілєв Олександр Федорович, д. і. н., проф., проф. кафедри історії України Дніпровського національного університету ім. Олеся Гончара

СЕКЦІЯ 3
НАУКОВІ ІНСТИТУЦІЇ ТА ОСЕРЕДКИ НАДДНІПРЯНСЬКОГО
РЕГІОНУ

Відділ рідкісних і цінних видань Наукової бібліотеки ДНУ ім. Олеся
Гончара – II поверх, к. 210

Модератори:

Журба Олег Іванович, д. і. н., проф., завідувач кафедри історіографії,
джерелознавства та архівознавства Дніпровського національного університету
ім. Олеся Гончара.

Присяжнюк Юрій Петрович, д. і. н., проф., проф. кафедри історії
України Черкаського національного університету ім. Богдана Хмельницького

Доповіді та повідомлення:

**«Культурні програми» Археологічних з'їздів другої половини XIX –
початку XX ст. в Україні**

Каковкіна Ольга Миколаївна, к. і. н., доц., доц. кафедри всесвітньої
історії Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара.

**Історія українського селянства Наддніпрянщини в дослідницьких
перспективах постгуманістики**

Присяжнюк Юрій Петрович, д. і. н., проф., проф. кафедри історії
України Черкаського національного університету ім. Богдана Хмельницького.

Міський наратив Катеринослава в наукових студіях ХІХ – середині ХХ ст.

Журба Олег Іванович, д. і. н., проф., завідувач кафедри історіографії, джерелознавства та архівознавства Дніпровського національного університету ім. Олесь Гончара.

«Нова урбаністика» та репрезентації історії Катеринослава

Литвинова Тетяна Федорівна, д. і. н., проф., проф. кафедри історії України Дніпровського національного університету ім. Олесь Гончара.

До питання заснування Катеринославського вищого гірничого училища (за матеріалами катеринославської преси)

Кочергін Ігор Олександрович, д. і. н., проф., проф. кафедри історії та політичної теорії Національного технічного університету «Дніпровська політехніка»

Становлення професійного середовища пам'яткоохоронців на українських землях (друга половина ХІХ – початок ХХ ст.)

Новак Олександр Сергійович, магістрант історичного факультету Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.

Суспільні процеси початку ХХ ст. в осмисленні наддніпрянської інтелігенції

Платмір Ярослав Леонідович, асп. кафедри історії України Черкаського національного університету ім. Богдана Хмельницького.

Секція 4

ЕТНОКУЛЬТУРНЕ РОЗМАЇТТЯ ТА ПОЛІКОНФЕСІЙНИЙ СВІТ НАДДНІПРЯНСЬКОЇ УКРАЇНИ

Відділ художньої літератури ДНУ ім. Олеся Гончара – III поверх, к. 306

Модератори:

Бачинська Олена Анатоліївна,

д. і. н., проф., завідувач кафедри історії України Одеського національного університету ім. І. І. Мечникова, завідувач відділу історії козацтва на півдні України;

Коник Олександр Олександрович,

д.і.н., проф., проф. кафедри всесвітньої історії та історіографії Херсонського державного університету.

Доповіді та повідомлення:

Антропо- і етнокультурний процес у Великій Україні

Туранли Фергад Гардашкан Оглу, д. і. н., проф. кафедри загального і слов'янського мовознавства факультету гуманітарних наук Національного університету «Кієво-Могилянська академія»

Запорізькі і донські татари: міжетнічна взаємодія в середовищі українського та донського козацтва (перша половина XVII ст.)

Брехуненко Віктор Анатолійович, д. і. н., проф., завідувач відділу актової археографії Інституту української археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського НАН України (м. Київ).

Поліетнічність південноукраїнського фронтиру: російські домішки кінця XVIII – початку XIX ст.

Каюк Світлана Миколаївна, к. і. н., доц., доц. кафедри історії України Дніпровського національного університету ім. Олеса Гончара.

Воєнно-політична взаємодія українського населення Вольностей Війська Запорозького Низового з іншими етносами в середині XVII – XVIII ст.

Репан Олег Анатолійович, к. і. н., доц., доц. кафедри історії України Дніпровського національного університету ім. Олеса Гончара.

Тематика козацького здобичництва на сторінках «Записок Імператорського Одеського товариства історії та старовини»

Амеліна Оксана Сергіївна, асп. історичного факультету Одеського національного університету ім. І. І. Мечникова.

Різноманіття правових традицій в судовій практиці Катеринославщини останньої чверті XVIII ст.

Посунько Ольга Миколаївна, к. і. н., доц., докторант кафедри історії України Дніпровського національного університету ім. Олеса Гончара.

Козацьке населення України в освітніх процесах кінця XIX – початку XX ст.

Бачинська Олена Анатоліївна, д. і. н., проф., завідувач кафедри історії України Одеського національного університету ім. І. І. Мечникова, завідувач відділу історії козацтва на півдні України.

Єдиновірська церква Наддніпрянської України в структурі РПЦ (XIX – початок XX ст.)

Діанова Наталія Миколаївна, д. і. н., проф., проф. кафедри історії України Одеського національного університету ім. І. І. Мечникова.

Відображення соціокультурних пріоритетів нижньодніпровських судновласників у назвах каботажних вітрильників: XIX – перша чверть XX ст.

Коник Олександр Олександрович, д.і.н., проф., проф. кафедри всесвітньої історії та історіографії Херсонського державного університету.

Селяни Наддніпрянщини стають радянськими людьми (1920-і – початок 1930-х рр.): релігійний аспект

Орищенко Роман Михайлович, асп. кафедри історії України Черкаського національного університету ім. Б. Хмельницького.

Релігійне повсякдення міського православного населення Катеринославщини другої половини XIX – початку XX ст.

Буланова Наталія Миколаївна, к. і. н., директор Музею історії міста Кам'янське.

Етно-культурні конфлікти як фактор становлення польсько-українських відносин

Мелекєсцев Кирило Ігорович, асп. кафедри історії України Донецького національного університету ім. Василя Стуса (м. Вінниця).

Презентація історії міста Дніпро у мережі YouTube

Прокопов Вадим Юрійович, маг. історії, асп. кафедри історії України Дніпровського національного університету ім. Олесь Гончара, науковий співробітник Інституту суспільних досліджень (м. Дніпро)

15.30 – 15.45 – Заключне засідання (Відділ іноземної літератури Наукової бібліотеки ДНУ ім. Олесь Гончара – III поверх, к. 319)